

Landbruk Nord
Veiledning - Velferd - Vekst

Innstilling av plog
Gjødslingsplan 2009
Referat fra årsmøtet
Gjødsling til 2. slåtten
Telemålinger 2007/2008
Gjødsling til Måselvnepe
Nytt i velferdsordningene
Gårdsregnskap - ny tjeneste
Jordarbeiding med horisontalfres

ETTER- OG VIDEREUTDANNING

Årlig arrangerer fagsentret i samarbeid med TINE, Nortura, Landbruk Nord m.fl. ca 40 kurs med ei varighet mellom 12 og 40 timer. Disse kursene arrangeres rundt om i hele fylket.

Ta kontakt med

Troms Landbruksfaglige senter

Avdeling Senja videregående skole, Gibostad
Gisundveien 9, 9372 Gibostad
Telefon 77 85 28 29 / 90 74 76 36
Avdeling Rå videregående skole,
Kirkevn. 1, 9475 Borkenes
Telefon 77 78 94 00 / 91 74 46 76 / 92 96 32 96

www.fagsenter.no

Husk: Opplæring er ei investering i din gårdsdrift.
Kursavgiften er fradrags berettiget i regnskapet.

- Kompetanse i fokus -

Utgiveradresse:
Landbruk Nord
P.b. 113
9059 Storsteinnes
post@landbruknord.no
Tlf.: 77 72 25 40

Redaktører:
Unni Furumo, Gunnlaug Røthe, Kristin Sørensen

Forsidebilde: Potetsetting i Rossfjordstraumen
Foto: Kristin Sørensen

Baksidebilde: Pløyemarkdag på Kastneshamn i Dyrøy
Foto: Kristin Sørensen

Opplag:
850

Trykk:
Lyngenfjord ASVO AS

Takk for "følget"!

Alt har sin tid. Og den 1. juni 2008 er min tid som ringleder/rådgiver for gårdbrukerne i Nord-Troms over. Etter 27 år i jobben føler jeg at det er tid for å la nye krefter overta utfordringene som dagens landbruk stiller til både næringsutøvere og rådgivere.

Å ha en utfordrende jobb kan sammenlignes med en fjelltur. Vi må bruke tiden mens vi går til å se fremover og planlegge ruta vi skal følge, og i vanskelig terreng må vi planlegge hvert steg vi skal ta. Men etter en lang økt er det godt å sette seg ned og se seg tilbake. Da kan en ta seg tid til å studere terrenget en har passert og utfordringene en har møtt på veien.

På turen min i Nord-Troms har jeg passert tavle- og krittalderen og overheadalderen. Nå er vi inne i PC-, E-post og projektoralderen. Da jeg begynte som ringleder i 1981 var det 9 forsøksringer i Troms. I dag er det bare 2 forsøksringer og Landbruk Nord igjen. Og av de 74 navnene som sto på medlemslista i 1981 er det 13 som fortsatt står oppført på lista. På 35 av brukene er det en ny generasjon som har overtatt drifta. De øvrige brukene (26) er ikke lenger i sjølstendig drift.

Utfordringene står i kø for landbruk i Troms med fornying av driftsbygninger, rovdyrtaf m.m.. Det er litt trist å registrere at ca. 30 % av brukene i Nord-Troms har lagt ned drifta de siste 7-8 årene, og at nedgangen i antall bruk fortsetter. Den største oppgaven må derfor være å bremse utviklingen med bruksnedleggelse før en bonde må over kommunegrensa for å treffe en kollega.

Når jeg ellers tenker tilbake på tiden som ringleder og rådgiver i Nord-Troms så er det bare positive og gode minner som dukker opp.

Jeg vil derfor takke alle medlemmene og kollegaene for et trivelig reisefølge, og ønsker dere lykke til på turen videre mot nye utfordringer som dere møter både som bonde og som rådgiver.

Hilsen Oleif

Gunnlaug overrekker blomst til Oleif som takk for innsatsen gjennom mange år. Foto: Kristin Sørensen

Innhold

Referat fra årsmøtet	5
Resultat fra forsøk i LN: Gjødsling til Måselvnepe 2007	7
Nytt i velferdsordningene	8
Gårdssregnskap - ny tjeneste i Landbruk Nord	10
Jordarbeiding med horisontalfres	11
Kalking - riktig langtidsinvestering	12
Brokkoli bremser aldringsprosessen	13
Bjørk like brennheit som rogn	14
Forsøk 2008: Vårhvete og åkerbønne i nord	15
Telemålinger 2007/2008	16
Gårdskartprosessen	17
Overvintring av eng - klimaendringer	18
Gjødslingsplan 2009 !!!	20
Innstilling av plog	21
Gjødsling til 2. slåtten	22

www.snm.no

Vi gir deg muligheten!

Alle bedrifter har ulike behov, også innen landbruket. Vi kjenner bransjen og har gode lokalkunnskaper.

Dette gjør oss i stand til å finne gode løsninger for din bedrift.

Kom innom din lokalbank eller kontakt oss på telefon 02245.

Bank. Forsikring. Og deg.

SpareBank 1
NORD-MORGE

Referat fra Årsmøtet 2008

Årsmøtet ble avholdt på Vollan Gjestestue den 24.04.2008 kl.1100. Oppmøtet var på 16 medlemmer

Sak 1/07 Åpning

Styreleder Widar Skogan åpnet møtet og ønsket velkommen

Sak 2/07 Godkjenning av innkalling og valg av møteleder

Ingen innsigelser til innkalling, enst. vedtatt

Forslag på møteleder. Ole Sørensen, enst. vedtatt

Sak 3/07 Valg av sekretær og to til å underskrive protokollen

Sekretær: Hilde Vågsbø Nøstvik, enst. vedtatt

To til å underskrive protokoll: Rude Rognmo og Atle Aronsen, enst. vedtatt

Sak 4/07 Godkjenning av saksliste

Ingen innspill til sakslisten, enst. vedtatt

Sak 5/07 Årsmeldingen

Widar Skogan gikk gjennom årsmeldingen. Følgende punkter ble kommentert.

- Landbruksmessa ble en suksess med godt resultat og publikumsrekord.
- Landbruk Nord's hovedområder
 - Forsøksarbeid – rådgivere.
Kristin Sørensen er fagansvarlig/avdelingsleder og orienterte om satsingsområdene framover
 - Unni Furumo er daglig leder og orienterte om personal/økonomi og avløserordningen/beredskapsordningen.
- Landbruk Nord Eiendom AS, datterselskap til LN. Forretningseiendommen har medført mye arbeid med ombygging og endring av leietakere i 2007. Landbruk Nord styrkes ved at administrasjonssiden tar seg av LN Eiendom AS. Det forventes et enda høyere overskudd på eiendommen i framtida.

Widar Skogan takker alle ansatte for innsatsen i året som er gått.

Vedtak: Årsmelding enst. godkjent

Sak 6/07 Regnskap og revisjonsmelding

Unni Furumo gikk gjennom regnskapet og refererte revisjonsmeldingen for 2007

Inntjening må økes og administrasjonskostnadene må ned pga underskudd i 2007.

Unni orienterte om skifte av regnskapsleverandør, og at det arbeides med å få samordnet administrasjonskostnadene. Siden LN fortsatt er „ny“ er ikke alt dette kommet på plass enda.

Vedtak: regnskaps og revisjonsmelding enst. godkjent

Sak 7/07 Arbeidsplan og budsjett 2008

Nestleder Alf-Arild Sandvoll gikk gjennom arbeidsplan og budsjett for 2008

Agnethe Kristoffersen orienterte om styrets og LNs arbeid med bruk av Markedsplan

Vedtak: Arbeidsplan og budsjett 2008 tatt til orientering

Sak 8/07 Valg

Jens Olav Løvli refererte valgkomiteens innstilling

Styremedlemmer:

Widar Skogan, Balsfjord valgt som styreleder, 1 år. Enst. gjenvalgt

Alf Arild Sandvoll, Målselv valgt som nesteleder 1 år, 2 år i styret, enst. gjenvalgt

Odd Erik Hansen, Storslett valgt som styremedlem. Enst. valgt for 2 år (ny)

Hilde Nyland, Salangen, styremedlem. Ikke på valg

Agnethe Kristoffersen, Balsfjord, styremedlem. Ikke på valg

Varamedlemmer:

Jan Arne Waltenberg, Lyngen, 1 år. Enst. valgt

Terje Johansen, Brøstadbotn, 1 år. Enst. valgt

May-Kjellaug Pettersen, Svensby, 1 år. Enst. valgt

Møteleder: Ole Sørensen, Balsfjord valgt for 2009. Enst. valgt

Varamøteleder: Ola Andreassen, Tromsø valgt for 2009. Enst. valgt

Revisor: Pareto Revisjon, Bergen. Enst. valgt

Nytt medlem til valgkomiteen:

Atle Aronsen, Storfjord. Enst. valgt

Valgkomiteen må forespørre ny 3. representant på forhånd før neste årsmøte, slik at man slipper å velge en fra årsmøtet. Samt at man får anledning til å ta hensyn til geografi og kjønn.

Godtgjørelse til styret:

Satsene høynes ut i fra det arbeidet og ansvaret som tilfaller styret.

Leder, kr 30 000,-

Nestleder, kr 12 000,-

Styremedlem, kr 5 000,-

Møtegodtgjørelse, kr 1 600,-

Kjøring dekkes etter Statens satser

Vedtak: enst. godkjent

Widar takker for oppmøte, og for tillit som leder for et år til.

Møtet avsluttet kl. 14.15 (lunsjpause: kl. 12.50-13.30)

Underskrift av protokoll:

*Rude Rognmo
sign.*

*Atle Aronse
sign.*

Gjødsling til Målselvnepe 2007

Av Ulrike Naumann

Gjødsling til Målselvnepe er et av temaene innenfor "Målselvnepeprosjektet". Gjødsling til Målselvnepe er ikke klarlagt tidligere, og målet er å finne ut optimal gjødsling i forhold til avling og kvalitet.

I 2007 ble det anlagt 2 felt, i Kvæfjord og i Målselv. Følgende gjødslingsledd var med i forsøkene: 6 kg N, 9 kg N, 12 kg N, 6 + 3 kg N og 9 + 3 kg N (de siste med overgjødsling med Kalksalpeter).

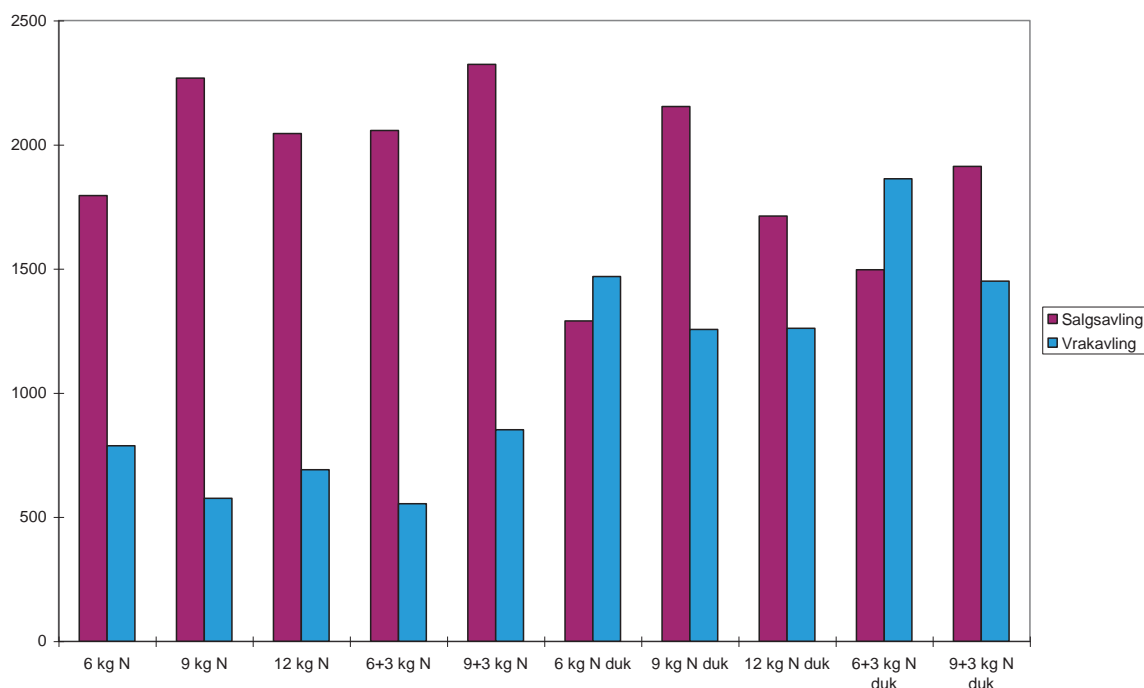
Feltet i Sør-Troms ga dårlige resultater pga klumprot i feltet. Denne artikkelen omhandler derfor resultater fra feltet i Midt-Troms.

Feltet er anlagt på Hegstad gård, på sandjord med lite innhold av mold og leire. Forgrøde var potet. Nepa er sådd med såhjul på driller med 75 cm radavstand. Feltet ble behandlet 2 ganger mot kålflue, ugrasrensing skjedde manuelt. Hele feltet ble overgjødslet med

Resultatene viser følgende

- Det er tendenser til større totalavlinger med stigende mengde N pr daa.
- Salgsavlingen var størst for ledd med 9 og 9+3 kg N pr daa. Dette gjelder både forsøket med og forsøket uten duk.
- Totalavlinga pr daa er høyere ved bruk av duk, men en større del av den holder ikke mål for salg. Blant annet var det signifikant mer nepe med sprekk og grønt skall.
- Gjennomsnittlig salgsavling for alle ledd til sammen var større på rutene uten duk (2100 kg pr daa) enn de med duk (1750 kg pr daa).

Forskjellene mellom avling (både total og salgsavling) ved ulike N-nivå er ikke statistisk sikre for forsøkene i Sør-Troms og Midt-Troms, verken hver for seg eller til sammen.

Nytt i velferdsordningene

Beredskapsavløser

Ved Unni Furumo

Ved jordbruksoppgjøret i 2007 ble det etablert en ny landsdekkende landbruksvikarordning med virkning fra 01.01.2008. Den landsdekkende ordningen er basert på 240 årsverk i landbruksvikarvirksomhet. Ansvar for den nye ordningen overføres fra kommunene til avløserlagene.

Troms er tildelt 10,25 årsverk til fordeling på avløserlagene. Fordelingen tar utgangspunkt i hvor mange foretak som er berettiget tilskudd ved sykdom. I tillegg tas det noe høyde for geografi og produksjoner.

Landbruk Nord har fått ansvaret for Ibestad, Gratangen, Lavangen, Salangen, Målselv, Sørreisa, Dyrøy, Tranøy, Torsken, Berg, Lenvik, Balsfjord, Lyngen, Storfjord, Skjervøy, Nordreisa, Kvænangen og Bardu.

Vi holder i disse dagene på å lage kontrakter med beredskapsavløserne.

Etter hvert som kontraktene kommer på plass i kommunene, vil vi legge dette ut på vår hjemmeside: www.landbruknord.no

VAKTTELEFON: 414 70 432

Vesterålen Landbrukstjenester har fått ansvaret for Harstad, Bjarkøy, Kvæfjord og Skånland kommune når det gjelder beredskap.

Høgere satser på ferie-, fritid- og sykdomsavløsning

Ved Unni Furumo

Feire og fritid

Ved årets jordbruksoppgjør ble tilskuddsatsene til ferie og fritid økt med 5%. Denne økningen skal gjøres gjeldene fra 2008. Det betyr at økningen kommer til utbetaling i 2009. I dag er maksimalsatsen pr. foretak kr. 55.500,- denne heves til kr. 58.000,-

Sykdom

Maksimal dagsatts for tilskudd ved sykdom mv. økes fra 1.030,- til 1.130,-. Dette vil gjelde fra 01.01.2009.

Beredskapsordning (landbruksvikar)

Egenandel som bruker betales justeres fra kr. 1.030,- pr. dag til kr. 1.130,- pr. dag. Dette vil gjelde fra 01.01.2009.

Utenlandsk arbeidskraft og traktorkjøring

Ved Unni Furumo

Etter oppfordring fra medlemmer har vi undersøkt regelverk angående utenlandsk arbeidskraft og traktorkjøring i Norge.

Norske Landbrukstjenester har snakket med Arbeidstilsynet som igjen har en spesialist på dette, og som samarbeider med Biltilsynet. Fra dem har vi fått følgende informasjon:

Førekort utstedt etter 01.01.2005 gjelder ikke for traktor på veg. Sertifikat for traktor må tas separat (gruppe T). Dette gjelder alle typer traktorer. For de som har sertifikat

utstedt før 01.01.2005, skal det stå en T og da har vi lov å kjøre traktor med totalvekt inntil 25 tonn på veg. Alt dette gjelder også for utlendinger.

Men: Bonden trenger ikke spørre om de har sertifikat for traktor dersom dette bare er til bruk på gården og evt. kryssing av veg for å komme til jordene. Det han skal gjøre, er å dokumentere at de har fått opplæring på den (de) traktoren(e) som avløserne skal bruke. Der viser de til forskrift fra arbeidstilsynet.

Bruk HMS boka i KSL-permen eller Landbruk Nord si "rødbok" til å dokumentere opplæringa.

Nye lønnstariffer for avløserer

Ved Kirsti Skog

LA (Landbrukets arbeidsgiverforening) og Fellesforbundet er enig om ny overenskomst for jordbruk- og gartnerinæringene.

Lønn

Det gis et generelt tillegg på kr. 2,00 pr. time, samt ytterligere et lavtlønnstillegg på kr. 3,00 pr. time.

Helge- / helligdagstillegg

For avløserer i fast turnus erstattes helgetillegget (kr. 22,-) med 25%.

Deltidsavløserer beholder helgetillegget på kr. 22,- pr. time.

Denne overenskomsten er en minstelønnstariff, dvs. ingen lønnes under tariffen.

Utenlandsk arbeidskraft

De 3 første måneder, kr 95,50 pr. time. Etter 3 måneder kr. 113,15 som er vanlig tariff for avløserer over 18 år .

Lønningsdager

Alle oddetallsuker, dvs. hver 14.dag. Time-lister må være kommet inn seinest onsdag i utlønningssuka, fredag er det på konto hos avløseren.

Husk skattekort og kontonummer ☺

	162,5 t	154 t	daglønn	162,5t	154 t	daglønn
16-17 år	86,00	90,75	645,00			
17-18 år	88,50	93,40	663,75			
Nybegynner 18	113,15	119,10	848,63	120,15	126,80	901,13
1 års praksis	114,50	120,80	858,75	121,50	128,20	911,25
2 års praksis	116,00	122,40	870,00	123,00	129,80	922,50
4 års praksis	121,30	128,00	909,75	128,30	135,40	962,25
6 års praksis	124,35	131,20	932,63	131,35	138,60	985,13
8 års praksis	128,80	135,90	966,00	135,80	143,30	1018,50

Føring av gårdsregnskap

Ved Unni Furumo

Det er flere gårdbrukere som har vært i kontakt med Landbruk Nord, med ønske om regnskapsføring, rådgivning og veiledning på gårdsregnskap.

Landbruk Nord har arbeidet lenge med å få på plass tjenesten med regnskapsføring av ditt gårdsregnskap. Nå er vi i mål! Vi har inngått en avtale med autorisert regnskapsfører Olaf Lund som bor i Kasfjord utenfor Harstad.

Olaf har bakgrunn som gårdbruker med kjøttproduksjon på svin- og ammeku.

I tillegg har han drevet eget regnskapskontor siden 1980. Gårdsdrifta er nå overdratt til en av sønnene.

Økonomirådgiving

I tillegg til at du får regnskapet ført, vil du også kunne få veiledning og rådgivning innen eierskifte, generasjonsoverdragelser, nybygg, utbygg og omlegging til annen driftstype etc.

Om du synes dette høres interessant ut, ta kontakt med Landbruk Nord på tlf. 77 72 25 40 for en nærmere prat.

CLAAS ROLLANT 355 RC UNIWRAP
- den perfekte kombinasjon!

CLAAS ROLLANT 355 RC UNIWRAP presser og pakker med en og samme maskin - pressingen fortsetter mens pakking pågår. Den store fordelen med UNIWRAP er kontinuerlig pressing og pakking. Som eneste kombipresse på markedet kan UNIWRAP brukes som singelpresse ved at pakkerenheten kobles av.

CLAAS

A-S LANDMASKIN
SANDNESSJØEN
Tlf.: 75 06 37 00 • www.landmaskin.as

trama
HARSTAD • Tlf.: 77 06 97 60
SORTLAND • Tlf.: 76 12 41 85

DAGENBORG
TROMSØ
Tlf.: 77 60 73 30 • www.dagborg.no

Jordarbeiding med horisontalfres

På pløyemarkdagen i vår diskuterte vi også ulike harver og freser. Horisontalfresen er blitt et populært redskap for mange de siste årene, og vi har bedt Kjell Mangerud om å gi en beskrivelse av hvordan horisontalfresen arbeider i jorda.

Ved Kjell Mangerud

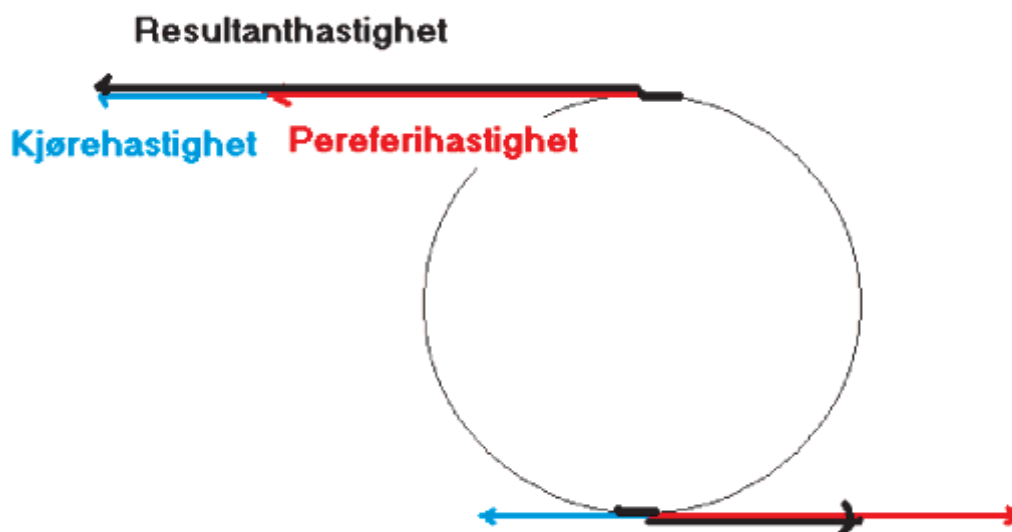
Ved punkt A går tinden på fresen bakover (illustrert med rød pil) i kjøreretningen (illustrert med blå pil). Ved punkt B går tinden framover. Resultanthastigheten ved A blir tindens periferihastighet minus traktorens kjørehastighet. For at tinden skal få en bevegelse i jorda ved A, må periferihastigheten være større enn kjørehastigheten. Det betyr at jo fortere vi kjører framover, jo større må periferihastigheten være for at tinden skal få bevegelse ved A. Ved B blir resultanthastigheten summen av kjørehastighet og periferihastighet.

Ut i fra det jeg sa om hastigheten ved A, vil resultanthastigheten ved B måtte øke med det dobbelte av kjørehastigheten.

Jo større hastighet tinden beveger seg med gjennom jorda, jo mer slår den i stykker jordaggregatene. Om vi kjører med 8 km/t med ei vanlig harv, vil tinden ved B ha en hastighet på over 20 km/t.

Jeg har prøvd å finne noe vitenskapelig prøving av rotorharv, men har ikke lykket. Skal jeg gjøre en vurdering sjøl, mener jeg at den ikke bør kjøres over 6 km/t. Det er videre viktig at jorda er smuldringstørr også nede på det djupet en kjører.

Poenget er at rotorharva kan lage et tilsynelatende klumpfritt såbed (settebed for poteter), men er strukturen ødelagt kan det lett dannes skorpe og klumper siden. Det er derfor viktig at en ikke bearbeider jorda mer en høyst nødvendig.

Kalking - riktig langtidsinvestering

Ved Gunnlaug Røthe

Kalking til grovfôr er viktig langtidsinvestering både for avling og kvalitet. Mange jorder i Landbruk Nord sitt område har en pH som tilsier at kalking er nødvendig.

De fleste næringsstoffene er best tilgjengelig ved pH omkring 6,0. Fosfor blant annet kan bli mindre tilgjengelig ved sur jord, det samme gjelder flere mikronæringsstoffer. I sur jord kan planterøttene bli forgiftet av bl.a. aluminium som gir redusert opptak av vann og næringsstoff og dermed redusert vekst. Ved lav pH vil næringsstoffer tilført via mineralgjødsel og husdyrgjødsel utnyttes dårligere.

Kalking bedrer jordstrukturen ved å bygge stabile og porøse aggregat i jorda. Dette gir en bedre dreneringsevne. Videre blir det en bedre rotutvikling som gjør at plantene kan utnytte en større del av jordvolumet for opptak av næring og vann. Kalking og heving av pH gir økt biologisk aktivitet i jorda som medfører raskere nedbryting av organisk materiale og dermed frigjøring av næringsstoffer som kan komme ny plantevekst til nytte. Vekster som *kløver*, *timotei* og *bygg* trives ikke på sur jord. Tungt utstyr og sur jord er en dårlig kombinasjon for å oppnå gode grovfôravlinger både med hensyn til kvalitet og mengde.

Priser, spredning

I Midt-Troms området kjører Kåre Rossvoll Transport ut kalk direkte fra Franzefoss i Ballangen i bulk. Et lass er på 15 + 15 tonn, pris pr tonn er kr. 450,- (uten mva) levert på gård i området Bardu/Målselv, Balsfjord, Sjøvegan, Finnsnes og Silsand.

Felleskjøpet Bergneset opplyser at kalken koster kr 5 100,- for 30 tonn. I tillegg kommer frakt med båt til Bergneset på kr 8 000,- og kr 15 i utkjøring pr km.

Franzefoss har også ei kalkvogn for spredning. Den står hos **Kåre Rossvoll. Leie kan avtales på tlf. 90576421 eller 41617434 (Werner Rossvoll)**. Leiepris kr 35/tonn. Du må hente den og bringe den tilbake selv (og vaske den etter bruk). Denne jobben tjener du faktisk kr 9 000,- på i forhold til å kjøpe kalk i sekk (dersom du bestiller 40 tonn og bilen greier å frakte det ut til deg på en tur).

Det kan også kjøpes kalk i storesekk (granulert vare) hos forhandlere av driftsmidler for landbruket. Denne er dyrere en kalk i bulk, men kan spres med vanlig kunstgjødselspreder.

Kalkmengder og kalkingstidspunkt
Behovet for kalk avhenger bl.a. av om det er eng eller åpen åker, jordtype, hvor surt det er og hvilket nivå pH ønskes hevet til. Det kreves større mengde kalk for å heve pH 0,1 enhet ved økt innhold av leire og organisk materiale. Forsøk i Landbruk Nord har vist at opp til 600 kg grovdolomitt pr daa overflatespredd, kan brukes uten at det har gitt negative resultater for kvaliteten på fôret. Kalk kan tilføres vår, etter 1. slått og høst. Ved større mengder bør en være forsiktig ved spredning på overflata om våren, da det kan følge med under slått og gjæringsfeil.

Foto: Kristin Sørensen

Brokkoli bremser aldringsprosessen

Ved Gunnlaug Røthe

Forsøk med laboratoriemus i USA viser at brokkoli har en foryngende effekt på immunforsvaret. Amerikanske forskere antyder at brokkoli kan holde kroppen ung lengre. Tidligere studier viser at brokkoli kan virke forebyggende mot kreft og magesår. Innholdet av antioksidanter og andre stoffer varierer med bl.a. sort og dyrkingsforhold.

De senere år er det blitt økt fokus på helse og mat, og matvarenes innhold av antioksidanter og bekjemping av de såkalt frie radikaler. Frie radikaler produseres naturlig i kroppen gjennom stoffskiftet og ved forbrenning av oksygen. For mye radikaler i kroppen er uheldig og kan bl.a. føre til sykdommer. Det er kjent at frie radikaler spiller en viktig rolle for kroppens aldringsprosess f.eks. ved nedsett immunforsvar. Kroppen produserer selv antioksidanter, men det antas at et tilskudd av antioksidanter via kostholdet gir ytterligere beskyttelse.

Brokkoli inneholder mineraler som jern, kalsium og kalium og store mengder vitamin A (karoten), C (også antioksidativ virkning) og K. Innholdet vil variere med sort og dyrkingsforhold m.m. Det er bare grønnkål av kålvekstene som har høyere innhold av vitaminer og mineraler enn brokkoli. Brokkoli inneholder en rekke stoffer med antioksidativ virkning bl.a. klorofyll som vises ved den sterke grønnfargen. Det er funnet at ulike former av klorofyll kan beskytte DNA-molekylet i cellene våre mot skader. En annen gruppe er karotener som vises som gul farge i brokkoli når klorofyllet blir brutt ned. Karotener er kilde for A-vitamin og kan beskytte mot hjerte-/karsykdommer og kreft. Flavonoider finnes det også mye av i brokkoli.

Studier har vist at flavonoider kan hemme utviklingen av kreft og det same kan glukosinater som kålvekster har et høyt innhold av.

Foto: Kristin Sørensen

Det er imidlertid stor variasjon i glukosinatinnholdet i brokkoli, og det varierer med sort og klimaforhold.

Det skal være stoffet sulforafan som kan virke bremsende på nedbrytingen på immunforsvaret og dermed aldringsprosessen. Dette er et relativt nyoppdaget stoff og det kan drepe bakterier som kan forårsake magesår, og det skal også kunne drepe kreftceller fra tykktarm og blodårer. Sulforafan stimulerer kroppens egen dannelselse av antioksidantvirkende stoff.

Enkelte norske forskere advarer mot å tro på alle mediaoppslag om at den og den matvaren er rik på antioksidanter og dermed er sunnere enn andre. Det er ikke kjent hvor stor andel av antioksidantinnholdet i matvaren kroppen tar opp. Det finnes heller ikke, i følge enkelte norske forskere, nok kunnskaper om antioksidantenes virkning i kroppen. Dette er gjenstand for forskning over hele verden i dag.

Rådet er å spise variert og med mye grønnsaker på menyen som gjerne kan være dyrket i Nord-Norge. En middag med stort innslag av grønnsaker (ikke i hjel kokte) kan avsluttes med en kopp kaffe med koffein som i følge østeriske forskere kan gi et bedre kortidsminne.

Kilde: www.forskning.no, www.bioforsk.no
Seljeåsen, R. 2004. Ytre og indre kvalitet i brokkoli

Bjørk like brennheit som rogn

Ved Gunnlaug Røthe

Brennverdien avhenger av treslaget og hvor tørr veden er. Det har tidligere vært sagt at rogn har høyest brennverdi. Nå viser det seg at det er svensk asal, en slektning av rogn, som har høyest brennverdi. Dette er slått fast av *Skog og landskap* som har foretatt målinger av tetthet av trevirket hos rogn på forskjellige steder i Norge. Disse resultatene viser at rogn i gjennomsnitt har en tetthet på ca. 520kg/m³.

Det er klar sammenheng mellom treslagets tetthet og brennverdi. Fortsatt er det slik at svensk asal har den høyeste brennverdien og deretter kommer bøk, eik, ask, alm, lønn, rogn og bjørk. Brennverdien er 2700 kWh/fm³ for rogn og 2650 kWh/fm³ for bjørk (fm³ = 1 fastkubikkmeter dvs. 1000 liter fast masse).

Kilde: Norsk institutt for skog og landskap, www.skogoglandskap.no, www.norskved.no

Rogn øverst og bjørk nederst
Foto: Gunnlaug Røthe

Endringer i personalsituasjonen

Det har vært store endringer i personalsituasjonen på rådgiving i landbruk Nord i vår. Arnt O. Horntvedt har måttet gi seg i Landbruk Nord på grunn av sykdom. Han sluttet den 8. mai. Stå på i kampen mot sykdommen Arnt!

Oleif Johnsen gikk av med AFP 1. juni. Ulrike Naumann har sagt opp jobben, og slutter i Landbruk Nord den 2. oktober 2008. John Grønås har fått utvidet permisjon til 30. september 2008. Anfrid Guleng er i sommerpermisjon fram til 1. oktober i år.

Nyansettelse

Det er søkt etter ny rådgiver innenfor jord- og plantekultur, med hovedvekt på grovfôr. Vi har fått inn mange søknader, og ansettelse blir gjort i disse dager.

Vårhvete og åkerbønne i nord

Av Gunnlaug Røthe

Vårhvete i sammen med åkerbønne er en blanding som ofte brukes i Danmark og Sverige. Den høstes på et tidlig tidspunkt og legges i rundballe eller silo. Metoden kalles helsæd på dansk og i Norge har vi så langt adoptert dette uttrykket.

Det er sådd et felt (storskala dvs. 3 daa) med en slik blanding og ett felt med havre og erter i blanding. Begge feltene ligger i Bardu, hos Roger Simonsen på Brannvold og Johnny Haugland i Sør dalen. Målet med forsøkene er å teste fôr kvaliteten av kornhelsæd og kornertehelsæd.

Helsæd er egentlig er en dansk benevnelse for avling av kornåker som høstes ved grønnmodning eller seinere, som regel for ensilering. Dette kan være aktuelt under

vanskelige vekst- og høsteforhold for korn f.eks når en ser at byggen beregnet å nå fram til gulmodning og krossing er grønn i september. I dag dyrkes helsæd med sikte på å høste ved mjølkemodning eller tidlig deigmodning. Det brukes kornarter (bygg, havre, rug m.fl.) i reinbestand eller i ulike blandinger med belgvekster.

Fôrverdien i helsæd endrer seg mye fra skyting til deigmodning. Ved skyting vil helsæden ligne en engavling i kjemisk sammensetning. Etter hvert som kornet modnes vil mer energi bli lagret i kjernene. Stivelsesinnholdet vil stige og proteininnholdet reduseres. Innholdet av fiber vil være stabilt eller reduseres. Energiinnholdet reduseres fra skyting til mjølkestadiet, men vil være relativt stabilt fra mjølkemodning til deigmodning.

MARKEDSLEDER I NORDEN
TRAKTOR
på hvite skilt!

26 ÅR
Asheim Maskin AS
Tlf. 77 72 14 00
9334 ØVERBYGD
www.aasheim-maskin.no
man.-tor. kl. 0800-1630 – fre. kl. 0800-1200

VALGET ER DITT!

POLARIS
4- eller
6-hjuling

Kampanjepris
6x6 **107.900,-**
Veil. kr. 114.900,-

Kampanjepris
4x4 **89.900,-**
Veil. kr. 99.900,-

POLARIS
Info og nærmeste forhandler: www.polarisindustries.com

Telemålinger 2007/2008

Telens harde og kalde grep om jorda denne våren, gir oss dreneringsmessige utfordringer

Av Ragnvald Tollefsen

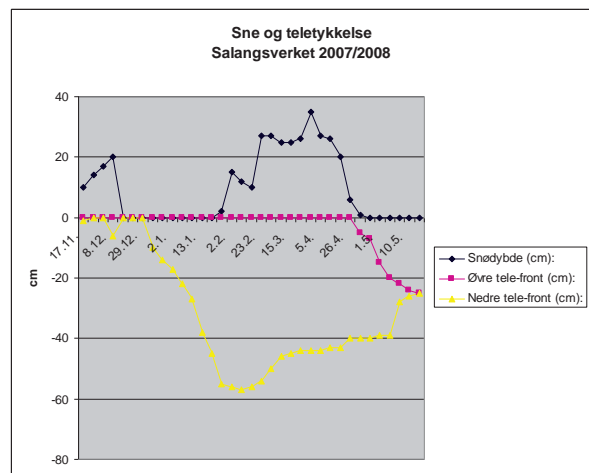
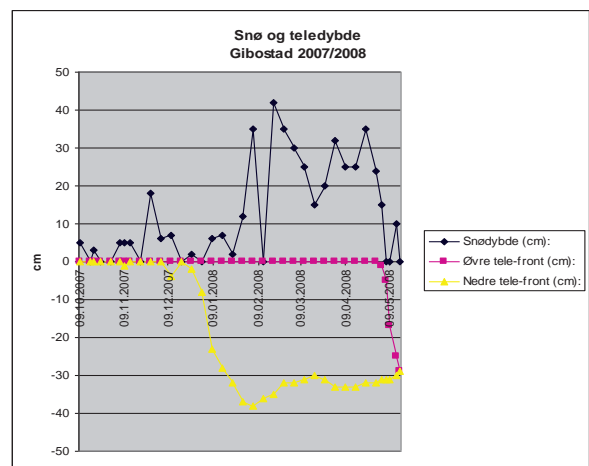
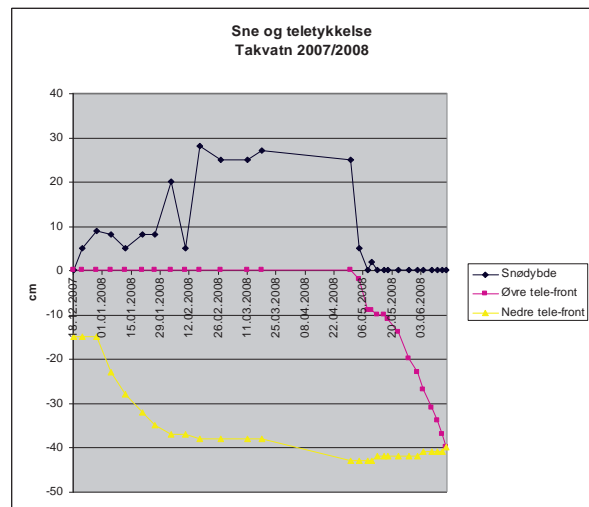
Vinteren 2007/2008 har vært noe spesiell. Det var lite eller ikke noe snø på bakken ved årsskiftet. Dermed lå alt til rette for at kuldeperioden som kom først på nyåret skulle gi mye tele. Med 2006 friskt i minnet var nok mange spente på hvordan det skulle gå med enga etter det urolige vinterværet. Men nå på sommeren vet vi at det de fleste steder har vært ei god overvintring.

Telen har dog holdt et hardt og kaldt grep om jorda i vår. Siste måling vi har, er fra myrjord på Takvatn hvor telen slapp taket først 15. juni. Det vil i praksis si at mange har kjørt våronna på telesålen i år.

På skifter med lukka dreneringssystem som ligger nede i telelaget vil hele våronna kjøres uten et fungerende dreneringssystem. Dette viser viktigheten av å ha et åpent grøftesystem rundt jordene som kan hindre smeltevann fra å flyte oppå telelaget inn på jordene i stedet for å ledes vekk i ei åpen avskjæringsgrøft. Ellers har nok telen også gjort sitt til at det gikk noe trått med våren i år. Men nå midt ut i sommeren er vel kanskje det glemt.

Vil du være med å måle tela?

Ønsker du utstyr for å måle snødybde og teledybde sesongen 2008/2009? Ta kontakt med Ragnvald Tollefsen på tlf 926 58 824.

Gårdskartprosessen

Statens landbruksforvaltning har bestemt at i fremtiden skal arealtallene som fremkommer på gårdskartene legges til grunn for kontroll av søknad om areal- og kulturlandskapstilskudd.

*Av Kristin Sørensen og
Hanne Britt Haugan (FMLA-Troms)*

Ved bruk av flyfoto, kart over eiendomsgrenser (DEK) og markslagskart (DMK) har Norsk Institutt for skog og landskap beregnet arealene på ulike arealkategorier og gjengitt det på kart.

Kartene skal vise arealressursene og arealtall på den enkelte landbrukseiendom. Dette er et arbeid som pågår over hele landet. *Kartene skal sendes ut til alle som eier en landbrukseiendom, med en frist for å gi tilbakemelding om arealtallene kartet viser er rett eller feil.*

Kommunen skal så i løpet av 2009 rette opp eventuelle feil i kartene, og sende inn rettingene til Skog og landskap som oppgraderer landbruksregistret med de endelige arealtall (2. gangs jordregister). Alle som da søker tilskudd på areal blir kontrollert mot de nye arealtallene.

For brukere i Målselv vil dette skje første gang i 2010 for søkeromgangen i august på produksjonstilskudd. I Troms er det kun kommunene Harstad, Bjarkøy, Kvæfjord som er har tatt i bruk 2. gangs jordregister/nye kartdata. Lavangen, Bardu og Sørreisa er inne i denne prosessen og vil ta i bruk nye arealtall ved søkeromgangen på produksjonstilskudd i august 2009. Målselv, Balsfjord og Lyngen vil komme i gang 2. halvår 2008.

Det er svært viktig at gårdbrukerne oppgir riktige arealtall i forbindelse med søknaden om produksjonstilskudd. Det vil svi dersom det blir funnet avvik. Det er den enkelte som i dag disponerer arealene som har ansvar og skal forsikre seg om at arealtallene er riktige, uavhengig om det er egen eller leid jord. Ikke stol på muntlige utsagn om størrelsen på arealet fra grunneiere som leier ut jorda, eller "bestefar" for den del.

Landbruk Nord har tilgang til både flyfoto og økonomisk kartverk via internett. Vi hjelper deg med å få oppdatert kartene slik at de er riktige. Det vil være praktisk at skiftekartet til gjødslingsplanen stemmer med søknaden om arealtilskudd. For eksempel kan arealet til ugjødsla beite legges inn i gjødslingsplanen og på skiftekartet slik at hele arealet som brukes til fôrberging er oppdatert til enhver tid.

Ta kontakt med din gjødslingsplanlegger for eventuelt å få endret skiftekartet.

Bildet er tatt 9. mai 2008 i Faksfjorden i Dyrøy kommune. Foto: Kristin Sørensen

Overvintring av eng - klimaendringer

Hvordan reagerer plantene dersom vinteren blir annerledes?

Av Marit Jørgensen, Bioforsk Nord Holt, Mats Höglind, Bioforsk Vest Særheim og Liv Østrem Bioforsk Vest Fureneset

For graset innebærer vinteren mange ulike former for stress. Frost kan skade plantene direkte, men isdekke eller vann kan gi perioder uten tilgang til luft slik at plantene kvelles. Snødekke og mangel på lys gjør at plantene må tåle lange perioder uten fotosyntese. Sopp eller bakterier kan svekke og skade plantene.

De siste rapportene fra FNs klimapanel indikerer at klimaendringene vil føre til at den globale gjennomsnittstemperaturen kan øke med mellom 1°C og 6°C avhengig av hvordan utslippene fortsetter. Temperaturøkningen vil bli størst i nord og nedbørøkningen størst langs kysten. Det ser ut til at spesielt vinteren vil bli mildere. Det vil sannsynligvis også bli større svingninger i været, selv om klimaforskerne er usikre på hvor mye. Mildere klima om høsten og hyppigere episoder med ekstrem nedbør kan gi nye utfordringer for overvintring av eng og beiter. Vi studerer dette på ulike steder i landet i et prosjekt kalt WinSur (Winter survival).

Herdinga av graset starter om høsten når temperaturen synker. Spesielt temperaturer under 5°C gir fart på herdinga, men for å oppnå maksimal frosttoleranse må plantene ha en periode med minustemperaturer. Korte dager om høsten bidrar også til herding, spesielt i sorter og plantematerial tilpasset nordlige breddegrader. De lave temperaturene og den korte dagen bidrar til at veksten stanser og planten lagrer karbohydrater fra fotosyntesen i stubb og røtter.

Disse karbohydratene brukes direkte for å øke frosttoleransen og gi energi til herdinga, men gir også "niste" som plantene tærer av gjennom vinteren når snødekke og manglende lys gjør fotosyntese umulig. Erfaring har vist at den beste innherding av plantene foregår om høsten når været er klart fordi det gir mye innstrålt lys, samtidig som klarvær ofte betyr nokså lave temperaturer nattetid.

Inne i cellene skjer det en rekke endringer som øker plantenes toleranse overfor vinterstress og som bidrar til at graset kan overleve vinteren. Faktorer som fører til at plantene fortsetter å vokse på høsten som eksempel høy temperatur, eller ubalansert gjødsling kan forstyrre herdinga av plantene. Høsting midt i herdingsperioden har også vist seg å gi dårligere overvintring i mange forsøk. I Troms og Finnmark og i mange fjellstrøk starter herdinga gjerne i slutten av august, slik at høsting i september vil kunne gi risiko for overvintringsskader. Vi anbefaler derfor ikke å høste etter siste uke av august.

Dersom klimaendringene fører til økt temperatur om høsten kan dette svekke herdinga og forsinke den. Vi har målt en betydelig dårligere frosttoleransen hos timotei og raigras på Holt høsten 2005 i forhold til i 2006. Engmo timotei tålte -18°C i 2005, men tålte mer enn -27°C i 2006. Gjennomsnittlig lufttemperatur for oktober 2005 var dobbelt så høy som i 2006 (5,6 mot 2,3°C) og det kom dobbelt så mye nedbør i form av regn i 2005 mot 2006 (209,6 mot 105,5 mm). De dårlige herdingsforholdene i 2005 med høyere temperaturer og mange gråværsdager, kan forklare den store forskjellen i frosttoleranse mellom de to årene.

Effektene av økt nedbør er mindre klare. På Fureneset i Sogn og Fjordane fikk timotei to ulike vannmengder, der høyeste nivå tilsvarte feltkapasitet.

Ved testing av frosttoleransen i slutten av november viste både Engmo og Grindstad timotei høyere frosttoleranse når de hadde fått rikelig med vann om høsten. Høye temperaturer utover høsten gav kontinuerlig vekst, og timoteiplantene med liten vanntilgang har sannsynligvis måttet tære på reservene i denne perioden i stedet for å bygge opp reserver. I andre forsøk hadde engsvingel som hadde vokst med lavt vanninnhold i jorda dårligere frosttoleranse enn engsvingel som hadde høyt vanninnhold i jorda. På slutten av herdingsperioden var imidlertid resultatet omvendt etter samme behandling. Vi gjennomfører flere forsøk for å avklare effekten av vassmetning på plantenes forberedelse for vinteren.

Isdekke er en av de viktigste årsakene til store vinterskader i eng. Isdekket hindrer

Bildet er tatt i nordhellinga hos Ero Dalhaug ved Sagelvvatn i Balsfjord, den 29. mai 2008. Snøen ligger i deller på jorden. Begge foto Kristin Sørensen.

luftveksling med atmosfæren og mangelen på oksygen fører til at det hopes opp med gasser som plantene og mikroorganismer avgir ved sin ånding. Disse gassene er giftige for plantene dersom de ikke luftes ut, og plantene kveles i sine avgasser. Det er dette som populært blir kalt for "isbrann". Grasplantene kan se grønne og friske ut rett etter at isen er forsvunnet, men plantene kan i løpet av kort tid kollapse fullstendig slik at etter ei uke er marka svart. Dette skyldes at plantene får et sjokk når de utsettes for oksygen igjen. Toleransen til isdekke samsvarer godt med toleranse til frost hos plantene. Frosttolerante sorter tåler dermed mer is enn mindre frosttolerante sorter, og isdekketoleransen øker om høsten i takt med frosttoleransen.

Det er gjort et utdrag av artikkelen (red.)

16. juni 2008. I områdene med lengst snødekke har veksten foreløpig ikke kommet i gang.

Tips: områder som erfaringsmessig tiner sent fram, kan skyndes på med snøåting.

Gjødslingsplan 2009 !!!

Ved Kristin Sørensen

Med tanke på at våronna for 2008 akkurat er over - er det vel hakket tidlig å begynne å tenke på neste års gjødslingsplan. Men fra tanke til handling. Det er mye penger å spare på tidlig bestilling av mineralgjødning. Vi oppfordrer våre medlemmer til å kontakte Landbruk Nord for utarbeiding av plan tidligere enn du pleier. I følge gjødselleverandørene kommer de sannsynligvis til å følge et terminprissystem med stigende priser for hver uke, som før. Gjødsel er dermed billigst i august/september, og dyrest i mai/juni. Når vi går i trykken er ikke prisene for neste sesong ferdigforhandlet, men dersom vi får priser som spådd, vil dette være enda viktigere.

Vi hadde mange bestillinger av gjødslingsplan i april, mai og også noen i juni i år. Når planene blir bestilt så sent blir de hastesaker både for dere og oss. For oss betyr det at en del arbeidsoppgaver må settes til side, og at vi får problemer med å ta oss av de oppgavene som hører årstida til på en skikkelig måte. Befaringer i forbindelse med overvintringsskader, klargjøring og anlegg av forsøksfelt, uttak av jordprøver, telefoner i forbindelse med gjødsling, såfrø og plantevern er eksempler på slike arbeidsoppgaver.

Målet for Landbruk Nord er å være ferdig med gjødslingsplanlegginga tidlig i mai. *Fra neste sesong innfører vi dermed en frist for bestilling av gjødslingsplan til 1. mars. Medlemmer som bestiller plan etter det får et gebyr på kr 250,- + mva.* Dersom alle bestiller gjødslingsplan en måned tidligere enn i år - er vi i mål ☺

Testing av mineralgjødslingssprederen

Etter at utstyret for testing av mineralgjødslingsspreder har vært på utlån i Vesterålen noen år, har vi nå fått det tilbake til vår region. Testutstyret består av en gjødseloppsamler med to kammer som måler mengde spredd til hver side, og mengde totalt for et gitt areal. Dette utstyret er utviklet av Norges Vel ved Tor Breen. Vi har også testutstyret fra Yara som viser spreddebildet. Landbruk Nord utførte en påtrengt oppfriskning på bruken av utstyret hos Ola Andreassen i Kuvika i vår, så nå er vi rimelig oppdatert. Dersom du har misstanke om at mineralgjødslingssprederen ikke sprer optimalt, ta kontakt med din rådgiver i Landbruk Nord.

Bildene er tatt 23. mai 2008 hos Ola Andreassen i Kuvika i Malangen. Test av mineralgjødslingsspreder. Foto: Kristin Sørensen

Innstilling av plog

Ved Kristin Sørensen

På pløyemarkdagen i Dyrøy den 9. mai fikk 10 gårdbrukere og 3 rådgivere god oppfriskning på innstilling og bruk av plog av Kjell Mangerud fra Hedmark.

Først litt teori. Kjell tegner og forklarer for en lydhør forsamling.

Riktig sporvidde gir jevn kjøring og pløyning. Det blir enklere å holde dekkene inntil færkanten i tomfåra.

Fremme skal det være 3 x veltebredda + 2 til 11 cm bredere mellom innsiden av dekkene enn bak.

Toppstaget må gjerne være mekanisk, justerbart, og skal vinkle litt oppover mot plogen. Dersom det blir for bratt blir det vanskelig å få ned plogen når det er hardt.

Plogen skal ikke låses på trekkstengene, for å kunne slippe unna stein.

Mål lengden på fjærene. Dersom de er over 70 cm blir de stivere, og løser senere ut (Kværnlandplog).

Skiveristelen skal jobbe til halve pløyedybden. 1-2 cm fra spissen. Til pløyning av eng skal det ikke benyttes skumfjøl eller skjærkniv, men forplog. Denne skal bidra til å lukke raden og hindre lystilgang til bla kvekerøtter.

Forplogen stilles 5 cm grunnere enn pløyedybden. Mål vinkelrett på plogspissen.

Tips: Kvess skiveristelen og undersida av forplogen med vinkelsliper.

Ute på jordet kontrolleres dybden, bredden på 1. fåra, åsenes vinkelen mot bakken (vinkelrett) og toppstaget.

Forlengelsen av trekkstengene skal møtes omtrent ved framakselen. Parallele trekkstenger gir ustabil gange.

Vedlikehold: Vask plogen etter bruk og smør den inn med en 50-50 % blanding av Tectyl og Witesprite. Denne blandinga henger godt på plogen.

Gjødsling til 2. slått

I skrivende stund (17.06.08), har det i store deler av Troms vært en tørr og forblåst juni. Det er registrert 3,4 mm nedbør på Bardufoss til nå i juni, mens normalen for hele måneden er på 38 mm. I Tromsø har det falt 4 mm mot normalt 55 mm for hele måneden. Langtidsvarselet fram til 26.06.08. lover litt regn, men ikke skikkelig rotbløyte (15—20mm).

Mineralgjødsla har ikke fått virke tilfredsstillende, og graset har stått mer eller mindre i stampe. Nå er det alltid vanskelig å spå, men dersom vi får varme mot slutten av måneden vil graset skyte uansett hvor langt det er, eller hvor mye (lite) det har busket seg.

Der timoteien dominerer i enga bør en uansett ikke utsette høstetidspunktet i forhold til skyting. For blandingseng kan en ha litt mer is i magen. Bladgraset setter også vegetative skudd.

Dersom avlinga blir lita i 1. slått, er det viktig å være **raskt ute** med overgjødning til 2. slått. Ta utgangspunkt i opp mot 7 kg nitrogen/daa for å få veksten raskt i gang og best mulig avling.

Gjødslingsforslag til 2. slått dersom 1. slått gir lav avling:

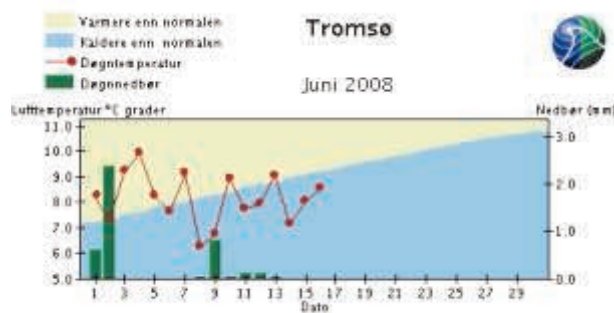
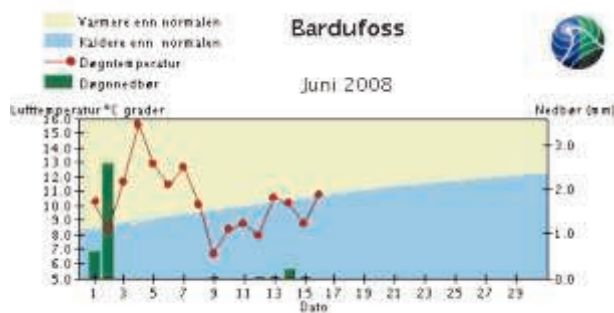
Med storfegjødsel:

2 tonn storfe blaut + 30 kg svovelkalksalpeter/daa eller 30 kg kalksalpeter/daa eller 20 kg Opti NS 27-0-0/daa eller 20 kg fullgjødning 25-2-6/daa.

Uten møkk:

40 kg fullgjødning 18-3-15/daa eller 40 kg 17-3-15/daa.

Ta kontakt med din rådgiver for nærmere diskusjon om hva som passer ditt driftsopplegg.

Etterlysning

Landbruk Nord ønsker å leie et isolert garasjebygg, med strøm og innlagt vann, i Balsfjord eller Målselv. Garasjen må være på minst 100 m² og ca 4 m høgt under taket. Porten må være stor nok til at en kommer inn med traktor.

Garasjen skal brukes til arbeid i forbindelse med forsøk, og lagring av utstyr.

Ta kontakt snarest med Kristin Sørensen på tlf 926 59 472 / 908 40 936.

Økologisk landbruk?

Dette er Landbruk Nord`s rådgivingstilbud:

GRATIS FØRSTERÅD (GFR)

"Gratis Førsteråd for omlegging til økologisk landbruk" er et tilbud til alle gårdbrukere om et gratis rådgivningsbesøk. Rådgiver fra forsøksringen kommer på gårdsbesøk for å kartlegge gårdens ressurser, og diskutere konsekvensene av en eventuell omlegging til økologisk drift. Deretter utarbeides det en skriftlig tilbakemelding.

Myndighetene har som målsetting at 15 % av produksjonen og forbruket av mat skal være økologisk innen 2015. Tilskuddsystemet skal fremme økt omlegging slik at målsettingen nås. Det er tydelige tegn på at den norsk forbruker i økende grad etterspør økologisk mat.

Gårdsbesøket er gratis og uforpliktende.

RÅDGIVINGSAVTALE

Rådgivingsavtale er ett av forsøksringens spesielle veiledningstilbud innen økologisk landbruk. Dette er et tilbud til gårdbrukere som ønsker en tettere oppfølging i en periode på inntil to år.

Tilbudet kan gjelde omleggingsveiledning, planlegging av nye produksjoner, forbedringer av eksisterende produksjon, økonomi, næringsbalanse, nybygg, omsetning og foredling osv. Oppsett av driftsbeskrivelse i henhold til Debio sine krav kan også inngå i en slik avtale. En rådgiver fra forsøksringen vil sammen med gårdbruker sette opp en arbeidsavtale. Flere fagpersoner kan bli knyttet til arbeidet med å finne gode løsninger for ditt gårdsbruk.

DYRKINGSGRUPPER

Ved å delta i Dyrkingsgrupper innen økologisk landbruk får gårdbruker tilbud om å delta i felles produksjonsretta fagsamlinger sammen med rådgiver og andre produsenter. Ved å delta i en Dyrkingsgruppe får du: faglig påfyll, gode muligheter for erfaringsutveksling og sosialt nettverk.

I en Dyrkingsgruppe ligger forholdene godt til rette for samarbeid både innen produksjon og omsetning.

Tema som blir tatt opp i Dyrkingsgruppene vil variere, og deltakerne kan også selv være med og påvirke aktiviteten i sin gruppe. En fast rådgiver leder gruppen som møtes minst tre ganger i løpet av året.

Det blir tilbudt Dyrkingsgrupper innen husdyrproduksjoner, frukt, bær, grønnsaker, potet, korn og frøproduksjon og innen foredling og omsetning.

MEDLEMSKAP

Som medlem i forsøksringen får du tilgang på solid fagkunnskap om økologisk landbruk. Våre rådgivere holder seg oppdatert innen plantedyrking, husdyrhold, økonomi og regelverk. Forsøksringen kan også bidra til driftsplanlegging, gjødselsplan, økonomivurdering m.m. Å være en del av et faglig og sosialt nettverk er av stor verdi for de fleste gårdbrukere!

KONTAKT

Landbruk Nord, telefon: 77 72 25 40

epost: ulrike.naumann@landbruknord.no
gunnlaug.rothe@landbruknord.no

Landbruk Nord

HOVEDKONTORET
Postboks 113
9059 STORSTEINNES

tlf: 77 72 25 40
fax: 77 72 65 10

Epost: post@landbruknord.no

Unni Furumo, Daglig leder
Tlf: 414 70 432
Epost: unni.furumo@landbruknord.no

Anfrid Guleng, Assistent
Tlf: 926 55 548 (permisjon)
Epost: anfrid.guleng@landbruknord.no

Gunnlaug Røthe, Rådgiver
Tlf: 454 86 625
Epost: gunnlaug.rothe@landbruknord.no

Kirsti Skog, Avd.leder lønn
Tlf: 926 57 084
Epost: kirsti.skog@landbruknord.no

Kristin Sørensen, Avd.leder rådgiving
Tlf: 926 59 472
Epost: kristin.sorensen@landbruknord.no

Hilde Vågsbø, Sekretær
Tlf: 464 72 805
Epost: hilde.vagsbo@landbruknord.no

Natalia Nemytova, Assistent
Tlf: 906 72 192
Epost: natalia.nemytova@landbruknord.no

Landbruk Nord

Avd. SØRREISA
Vikaveien 46, 9310 Sørreisa
Tlf: 481 26 965

Ulrike Naumann, Rådgiver
Tlf: 481 26 965
Epost: ulrike.naumann@landbruknord.no

Landbruk Nord

Avd. SJØVEGAN
Postboks 175, 9355 SJØVEGAN
Tlf: 926 58 824

Ragnvald Tollefsen, Rådgiver
Tlf arbeid: 926 58 824
Epost: ragnvald.tollefsen@landbruknord.no

Landbruk Nord

Avd. NORDREISA
Bussvn. 5, 9151 STORSLETT

Kontoret er for tiden ubemannet.

Returadresse:
Landbruk Nord
Postboks 113
9059 Storsteinnes

B
NORGE

